

# MØTE- OG TURREFERATER 2007

## **Blomstrende sommerminner**

v/ foreningens medlemmer

Torsdag 11. januar Mule Varde

Referent: Trond Risdal

I alt 16 stykker hadde møtt opp til årets første møte. Først ut var Rolf Ergon som viste bilder fra både Canada, Gotland, Dolomittene og indre Telemark. Neste ut var Kåre Homble som viste sensasjonelle bilder av diverse sopp funnet av Tove Hafnor Dahl både i Aust-Agder og Telemark. 16 av artene er nye for Norge og videre 8 arter som trolig ikke er beskrevet før! Norman Hagen slapp så til med bilder fra årets TBF-turer og vi fikk gjenoppleve noen av sommerens høydepunkter. Bjørn Erik Halvorsen avsluttet så med lysbilder fra Østre Bolærne, søstermarihånd-engene i Blika, Svartdal og diverse bilder fra Østlandsavdelingens sommerekursjon i Rjukan-traktene. Mette på synsinntrykk kunne vi så gå til kaffe og kaker i de indre gemakker. Takk for en fin aften.

## **Tømmerplanter**

v/ Anders Often

Onsdag 24. januar Mule Varde

Referent: Bjørn Erik Halvorsen

23 personer hadde funnet veien til Mule Varde for å høre på Anders Often. Tema denne kvelden var planter som hadde fulgt med som blindpassasjerer ved innførsel av tømmer. Dette var spesielt i de tilfeller ubarka virke ble mottatt. Kartlegginga var gjort i nært samarbeid med Oddvar Pedersen og Tore Berg. Når tømmeret kom fra fjerne verdensdeler kunne ofte artsbestemmelsen bli usikker og tidkrevende. Men det meste av tømmerimporten kom fra det europeiske området og det meste av materialet lot seg artsbestemme. Tofte i Hurum er kanskje den mest kjente lokaliteten for leting etter tømmerplanter. Men fine funn er også gjort på andre lokaliteter, slik som f.eks. Skogn. Også Union i Skien innførte tømmer, men dette er et område som har vært lite besøkt. Anders Often viste også bilder av en del arter som var funnet på slike lokaliteter. Det vil føre for langt å begynne å liste opp disse i dette referatet. Uansett var det en spennende aften med en form for botanikk som vi i det daglige er lite i kontakt med.

## **Natur, kultur og total solformørkelse i Tyrkia**

v/ Jan Åge Pedersen

Fredag 16. februar Ibsenhuset

Referent: Bjørn Erik Halvorsen

Etter årsmøtet fikk vi et foredrag fra en tur som Jan-Åge Pedersen hadde deltatt på til Tyrkia mars 2006. Dette var en tur for å oppleve den totale solformørkelsen som passerte gjennom dette området. I tillegg ble det kulturelle opplevelser ved besøk på f. eks. fordums utgravninger og byggverk.

Men Jan-Åge kunne ikke delta på en slik tur uten å samtidig å være på jakt etter planter. Det var ikke alle planter som det var like lett å finne navn på.

Middelhavets botanikk er mangfoldig og artsrik. Vi fikk f. eks. se bilder fra fine *Anemone coronaria* bakker. Det ble en spennende aften.

### **Kveld med Ove Mellingen**

Onsdag 7. mars Mule Varde

Referent: Christian Kortner

Ove Mellingen, kjent sjefsredaktør i Telemarksavisa, besøkte oss med et interessant foredrag hvor han viste en hel rekke av sine side 3 artikler i TA. Disse artiklene har som oftest bakgrunnsbilder av små og store detaljer fra telemarksnaturen. Artiklene og foredraget handlet om å se alle de fantastiske mulighetene som ligger rett utenfor stuedøra og å glede seg over disse. Det er ikke alltid nødvendig å reise langt for å oppleve vakker natur. Takk til Ove for et inspirerende foredrag.

### **Atlaskveld**

v/ Bjørn Erik Halvorsen

Onsdag 28. mars Mule Varde

1. Ny "Norsk Rødliste 2006". Jeg har i denne forbindelse laget to vedlegg som beskriver rødlista karplanter med relasjon til Telemark.
2. Nasjonal handlingsplan for rød skogfrue.
3. Floraatlasarter:
  - Grasarter: Dvergsmyle, hvitsmyle, elvebunke og rypebunke.
  - Kurvplanter: Ekte malurt, pestrøtter, steinsvineblom, stjernetistel og ullborre.
  - Starrarter: Nubbestarr, langstarr, slakkstarr, kjevlestarr, taglstarr og knortestarr.

## **”Jeg velger meg”**

Mandag 19. april Mule Varde

Referent: Trond Risdal

I alt 16 stykker hadde møtt opp til årets siste møte. Først ut var Rolf Ergon som viste bilder og fortalte fra en tur i Dolomittene sommeren 2006. Vi ble alle fascinert av de flotte landskap og ikke minst de fantastiske blomster-enger med orkideer og mye annet snadder. Neste ut var Norman Hagen som hadde deltatt på florakartleggingen i Salten. Vi fikk innblikk i miljøet og metodikken rundt kartleggingen og fikk smakebiter fra floraen i Steigen, bl.a. med 18 arter starr som vi fikk lov å gjette på. Sist ut var Kristin Vigander som nettopp var hjemkommet fra en tre-ukers tur i China, Laos og Kambodja. Masse inntrykk både fra folkeliv, kultur og ikke minst en spennende flora. Vi forsto at hun hadde måtte kjempe hardt med resten av turfølget for å få foreviget diverse blomster og sommerfugler. Vi takker alle tre for en spennende aften både sørover, nordover og østover. Som vanlig avsluttet aftenen med kaffe og kaker i de indre gemakker.

## **Blåveistur til Kråketøygarden**

Tirsdag 1. mai

Referent: Kjell Thowsen

Vi var riktig heldige med været vi 14 som var med på årets første tur. Våren var langt kommet i år, så det ble mer enn bare blåveis vi fikk med oss av den tidlige flora. 82 arter kunne bestemmes og noteres på Bjørn Eriks kryssliste.

Alle disse var dog ikke kommet i blomst, men vi nevner noen av de som var godt framme: Bekkeblom, blåveis, hvitveis, vårkål, lerkespore, tannrot, maigull, vårerteknapp, skogfiol, marianøkleblom, korsknapp, gullstjerne og vårmarihand. Det beste som fantes i området kan vel sies å være en bestand med stortveblad.

## **Saga i Kjølebrønn**

Søndag 13. mai

Turleder og referent: Jan-Åge Pedersen

Vi var 13 stk. som møtte opp ved Volum i Sannidal og kjørte samla til Kjølebrønn og innover Mørladsveien til idylliske Ilsjø.

Her parkerte vi og gikk mot Saga. Så snart vi var inne i Sagdalen begynte vegetasjonen å bli mer interessant. I Sagdalen er det edelløvskog og vi fant snart karakterarter som lind, hassel, vårerteknapp, blåveis, myske, tannrot, sanikkel og marianøkleblom. Når vi kikket litt nøyere fant vi også lerkespore og skjellrot. Sistnevnte er bare funnet 6-7 plasser i Kragerø. Matpausa ble ved eiendommen Saga ved Sagelva, stedet blir brukt som feriested. Vi fikk et par kraftige

regnskurer, og vi prøvde å komme oss i le, noen satte seg under en svær tett gran, andre fikk le på utedoen og i førerhuset på en traktor. Vi hadde tenkt oss ut til Hansjø, men tett og våt vegetasjon gjorde at vi ombestemte oss, det var heller ingenting som indikerte at det skulle være noe spesielt rik flora der. Vi gikk så tilbake og litt opp i liene i Sagdalen. Flere funn av de tidligere nevnte artene ble gjort. Til sammen ble det krysset av for 121 arter.

Ved turens slutt var det fortsatt tidlig ettermiddag og de fleste av oss reiste til Grønåsen for å se på og fotografere raggarva som var fremme i år, etter mange år i "dvale". Vi tok også med oss falkebregne og skjellrot lokalitetene der m.m.

### **Langøya ved Langesund**

Søndag 20. mai 2007

Turleder og referent: Norman Hagen

Det var en solrik dag, men kraftig vind fra sørvest gjorde det likevel litt kjølig og vanskelig for de ivrige fotografene. 15 deltagere ble skyssset over fra Langesund med privatbåter. Vi gikk til yttersiden og der fant vi straks reinrose i blomst. Andre funn var grenmarasal, bergskrinneblom, berggull, blåstarr og mursennep. Et funn av flueblom ble behørig registrert. I vika mot Lilløy fant vi krattssoleie og hundetunge. Vi gikk rundt yttersiden av Lilløy og fant fuglestarr, furuvintergrønn, glatt bergskrinneblom, begerhagtorn, rødflangre, stortveblad, brudespore og blankstorkenebb. Nikkesmelle var utbredt over hele øya. Så ble vi med til en lokalitet med flere flueblom som Jan Erik hadde kommet over. Videre nordover fant vi vårvikke midt på gressbanen og dvergforglemmegei og pollisivaks før vi gikk tilbake til brygga og ble skyssset tilbake til Langesund. Det ble tatt opp kryssliste og resultatet ble 172 taxa. Det ble observert to rådyr på Langøya og det kan føre til at flåttbestanden tar seg opp igjen - det ble funnet to flått på turlederen senere på dagen.

### **Preståsen i Eidanger**

Onsdag 30. mai

Turleder og referent: Bjørn Erik Halvorsen

Dette skulle vært en del av et fellesprogram med Porsgrunn Friluftsliv- og Miljøråd (PFMR). Men deres vårprogram ble kansellert i 2007. Dermed ble det en tur i ren TBF-regi. Det var regnvær denne dagen, og kun 4 turdeltakere møtte opp. Vi gikk fra Olavsberget camping. Først tok vi en tur ned på stranda. Området var fra tidligere kjent for gul frøstjerne *Thalictrum flavum* (2005), dvergshivaks *Eleocharis parvula* (1908) og marigras *Hierochloë odorata* (1972). Det var nok litt for tidlig på sesongen for å finne slike ting. Men det

ble funnet strandrug *Leymus arenarius*. Vi fortsatte stien forbi prestegården opp til Prestealléen. Det ble funnet skjellrot *Lathraea squamaria*. Derfra gikk turen videre opp til toppen av Presteåsen. Det ble funnet vårbendel *Spergula morisonii*. Langs stien tilbake til bilene ble det funnet sandskrinneblom *Arabidopsis arenosa*.

## **Røsskleiva ved Langesund**

Tirsdag 5. juni

Turledere: Anne Brit og Jan Erik Tangen

Hele 16 deltakere møtte ved Eik kirkegård til kveldsstreif i kalkfuruskog på Langesundshalvøya. Alle fikk oppleve en nydelig, varm og solrik kveld ved starten av sommerens første varmeperiode.

Den første delen av turen ble brukt i østhellings mot Langesundsfjorden, mellom Salen og Natoanlegget. Her møtte vi stedvis tepper med liljekonvall, ispedd mye annet fint som rødflangre, breiflangre og brudespore.

Rike forekomster med soppen kronebeger var et nytt bekjentskap for mange.

En del tid ble også brukt til å bli kjent med ulike starr som fuglestarr, fingerstarr, bleikstarr, slirestarr med flere.

På skrentene nær vegen mellom Langesund og Stathelle besøkte vi flere lokaliteter med reinrose, der noen eksemplarer fortsatt stod i blomst.

Forekomsten er uvanlig for lavlandet, men finnes flere steder nettopp her ved Langesund.

Nister og termoser kom fram i kveldsola ved bredden av fjorden.

Strålende sol, vindstille og et nydelig lys over fjorden gjorde rasten ekstra minnerik.

Etter maten botaniserte vi oss sørover langs hovedveien fram til Salen.

Langs vegen vokser bl.a. hvitrot. Herfra fulgte vi stien opp selve

Røsskleiva og valgte deretter andre stier sørover fram til Øvre Dam. Derfra bar det utfor ned til Dammane som lå badet i junivakkert kveldslys. Her viste Vidar oss en fin forekomst med storveronika.

Stadig ble det gjort nye registreringer for turen, og Bjørn Erik brukte krysslista ivrig. Når alt var endelig bestemt og kveldens artsantall klart, viste krysslista nær 180 arter. Av disse var fire rødlistet: grenmarasal, hvitrot og brudespore, samt soppen kronebeger.

Elleve arter var registreringer for floraatlas, nemlig reinrose, bergasal, engstorkenebb, legevintergrønn, stortveblad, pollsivaks, langstarr, piggstarr, fuglestarr, marigras og strandrug.

## **Eftang - Ølbergholmen mot Andebakke**

Søndag 10. juni

Turledere: Ruth Kristiansen og Tor Melseth

Referent: Tor Melseth

Turen startet ved parkeringen for friområdet på Ølbergholmen.

Allerede før alle deltakerne var samlet fant Trond en for oss ukjent veronikaart på noe utkastet hageavfall. Det viste seg å være kosakkveronika *Veronica gentionoides*. Vi la turen mot vest for deretter å dreie sydover mot Ølbergholmen. I løvskogsområdet fant vi en ny lokalitet for bendelløk *Allium scorodoprasum*.

Vi noterte også en underart av vill-rips *Ribes spicatum* ssp. *pubescens* i dette området. I siste utgave av Lid har den fått det norske navnet dunrips.

Etter å ha passert bommen ved Ølberholmen noterte vi noen få individer av vanlig nattfiol *Platanthera bifolia*. Kongsbakkeodden ble endepunktet for turen.

Her passet det fint å ta en rast. En ny art for dette området var sandstarr *Carex arenaria*. I Kongsbakkebukta og ved Andebakke kom vi over en ny lokalitet for bendelløk, heller ikke den notert her tidligere, og også vill-løk *Allium oleraceum*. I nordlig retning ved Sandvikbukta benyttet noen av deltakerne anledningen til å se på den kjente lokaliteten for vasskjeks *Berula erecta*.

Vasskjeks ble i sin tid utplantet i dette bekkesiget etter at det opprinnelige vokseområdet noe lenger øst ble grøftet ut. Det var enda svært tidlig for denne arten. Vi var 10 deltakere på turen i nydelig forsommervær.

## **Flueblom og andre orkideer på Tollåsen nord for Slettevannet**

Onsdag 13. juni

Turleder og referent: Kåre Sundal

De tolv turdeltakerne ble ønsket velkommen til kalkfuruslogen på Tollåsen av en nysgjerrig elg (*Alces alces*). De fire – fem eksemplarene av flueblom (*Ophrys insectifera*) vi fant var enten helt i slutten av blomstringa eller avblomstret. Vårmarihånd (*Orchis mascula*) var definitivt ferdig med sesongen.

Alle flangrene (*Epipactis* sp.) var på god vei mot blomstring. Skogmarihånd (*Dactylorhiza fuchsii*), brudespore (*Gymnadenia conopsea*) og nattfiol (*Platanthera bifolia*) var i full blomstring. Tollåsen har mer enn orkidéer.

Vi noterte også kvitmaure (*Galium boreale*), fagerklokke (*Campanula persicifolia*), svarterteknapp (*Orobanchis niger*), furuvintergrønn (*Pyrola chlorantha*) og legevintergrønn (*Pyrola rotundifolia*). I grøftekanten på veien mellom Modammen og Tollåsen vokste det blant annet skogvikke (*Vicia sylvatica*) og lakrismjelt (*Astragalus glycyphyllos*).

## Skjeggklokketur til Spåtind

Fredag 27. juli til søndag 29. juli

Referent: Trond Risdal

I alt åtte forventningsfulle møtte opp på Spåtind høgfjellshotell fredag kveld. Kvelden ble feiret med sjampagne da Kristin fikk melding om at hun for første gang var blitt bestemor.

Neste morgen dro vi opp i slalåmbakken og fant straks store mengder med skjeggklokke *Campanula barbata*. Vi noterte ellers hårstarr *Carex capillaris*, gulstarr *C. flava*, bråtestarr *C. pilulifera*, grønkkurle *Coeloglossum viride*, brudespore *Gymnadenia conopsea*, ballblom *Trollius europaeus*, fjellfrøstjerne *Thalictrum alpinum*, svarttopp *Bartsia alpina*, perlevintergrønn *Pyrola minor*, legevintergrønn *P. rotundifolia*, nikkevintergrønn *Orthilia secunda*, fjelltistel *Saussurea alpina*, kvitbladtistel *Cirsium heterophyllum*, tyrihjelms *Acontium lycoctonum*, dvergjamne *Selaginella selaginoides*, fjelljamne *Diphasiastrum alpinum*, bakkesøte *Gentianella campestris*, dverggråurt *Omalotheca supina*, aksfrytle *Luzula spicata*, kongsspir *Pedicularis sceptrum-carolinum*, jåblom *Parnassia palustris*, marigras *Hierochloa odorata*, fjelltimotei *Phleum alpinum* og fjellkvein *Agrostis mertensii*.

Etter dette tok vi bilene fatt mot Heggelia hvor vi bl.a. fant smårørkvein *Calamagrostis neglecta*, bekkestjerneblom *Stellaria alsine*, hare- og hårstarr *Carex leporina* og *C. capillaris*. Litt syd for Heggelia sto et flott eksemplar av kåltistel *Cirsium oleraceum* i blomst. Dette er antagelig høyderekorden for denne art, vi målte 760 m på GPS-en. Flere steder langs veien tilbake så vi flere skjeggklokker i liene over.

Vi stoppet ved gården Brattli hvor en stolt eier kunne fortelle om sin fine blomstereng med bl.a. skjeggklokke og rødsveve.

Etter lunsj på hotellet dro vi litt nordover til Ormtjernvegen hvor det var avmerket et naturreservat. Her vandret vi innover langs en bomveg. Av nye ting så vi sivblom *Scheuchzeria palustris*, stjernesildre *Saxifraga stellaris*, tettegras *Pinguicula vulgaris*, dystarr *Carex limosa* og trådstarr *C. lasiocarpa*.

Etter en ikke altfor imponerende middag og en god natts søvn pakket vi og dro hjemover mot Grenland. Langs riksveg 250 mot Dokka så vi fine lyse tuer av snerprørkvein *Calamagrostis arundinacea* langs vegkantene. Vi kjørte langs østsiden av Eikeren og ved en parkeringsplass så vi hjorterot *Seseli libanotis* og gullkløver *Trifolium aureum*.

## **Helgetur til Mjonøy og Smørkleppdalen**

Fredag 10. august til søndag 12. august

Turansvarlig: May Berthelsen

Referent: Christian Kortner

20 deltakere fant veien til Mjonøy fredag, hvor vi overnattet i campinghytter av meget god standard. Lørdag ble viet til tur inn Smørkleppdalen som for oss var botanisk ukjent mark. De mest interessante artene som ble observert var: smørtelg, fjellstjerneblom, olavsstake, myggblom, bleikfrytle, bergveronika, tysbast, firblad, kransmynte, søterot og rødflangre. Søndag kjørte vi over Byrte og Mo til Dalen hvor vi oppsøkte den kjente forekomsten av junkerbregne. Samme sted ble linesle funnet. Nedenfor hotellet ved vannet ble det funnet klubbstarr og askerstorkenebb. Etter dette kjørte vi til Lårdal og her fant vi kystbjønnekjeks, gullkløver, slakkstarr og rødflangre. Dessverre observerte vi ingen apollosommerfugler slik som vi håpet på. Vi beklager dette korte referatet, skrevet lenge etter turen – vi hadde ikke klart å sette opp en referent i forkant av turen.

## **Eidet i Soppekilen**

Søndag 19. august

Turleder og referent: Jan-Åge Pedersen

Vi var bare 5 stk. som møtte opp en regnværdsdag i august. Innerst i Soppekilfjorden så vi fjorårs (ny) funn av vipestarr og strandrisp. Vi fikk besøk av grunneieren som likte dårlig at vi hadde brukt hans private vei ned til Soppekilen (anbefales ikke). Etter en prat med han, gikk vi utover Eidet, en halvøy mellom Soppekilfjorden og Kjøpmannsfjorden. Her har undertegnede sett en fin vårflora tidligere. Vi så også rester av denne, blåveisblader, svarterteknapp, marianøkleblom, vårerteknapp, fagerklokke, m.m. Noen siv, gress og starr ble bestemt. Flere avblomstrede nattfioler så vi og enkelte breiflangrer. Vaniljerot ble også funnet. Det ble gjort sporadiske funn av vipestarr og strandrisp utover Eidet, med en stor bestand av dem i en vik nesten ytterst på halvøya. Her pratet vi med noen trivelige hytteiere og tok oss en matpause. Vi gikk samme vei tilbake, bortsett fra en avstikker om gården Eidet, som blir brukt til fritidsbolig. Langs hele turen plukket noen av oss kantareller, og vi fant en stor bestand av svart trompetsopp som ble plukket. Det letnet litt i regnværet etter hvert, og da vi gjorde opp artene til slutt ble krysslista til Bjørn Erik på hele 165 arter.



**Auen urtegård**  
Søndag 26. august  
Turansvarlig: Styret  
Referent: Christian Kortner

Det ble et fantastisk flott vær for de 12 deltakerne selv om det var sent i august. Dette var turen uten bratte bakker og lange avstander så her kunne alle være med. Auen urtegård ligger vakkert til ved Siljanelva rett før den renner ut i Farris og stedet er omkranset av høye åser. Anne viste oss først rundt i urtehagen og fortalte litt om en del av det som var å se der og hva det kunne brukes til. Det var fortsatt mye i blomst selv om det var sent på sommeren og mange gode dufter. Etter en runde i hagen koste vi oss ute i hagen med hjemmelagd suppe og brød og praten gikk livlig rundt bordene. Når maten var vel fortært kunne deltakerne fritt spasere omkring for å se eller fotografere i urtehagen eller ta en tur innom gårdsbutikken hvor det var salg av mange forskjellige produkter. Det gikk også å få kjøpt med seg urter på rot for de som ønsket det. Tusen takk til Anne på Auen for en hyggelig dag.

**Gibraltar i Langangen**  
Søndag 2. september  
Turleder: Kjell Thowsen  
Referent: Bjørn Erik Halvorsen

Frammøte ved Langangen kirke. Vi spaserte langs fjorden et stykke før vi gikk opp til speiderhytta ved Almedalstjenn. Her fant vi selsnepe *Cicuta virosa*. Vi fortsatte til vestenden av Giblartarklippen, og det ble observert barlind *Taxus baccata* underveis. Vi fant en farbar vei opp til toppen. Dette er et vanskelig terreng med bratte skrenter og dype kløfter. Vi fulgte den samme veien ned fra klippen, før vi gikk mot Stamland. Det ble funnet blomstrende hvitveis *Anemone nemorosa*. Vi fulgte stien på sydsiden av klippen tilbake til Langangsfjorden. Langs stien ble det funnet slakkstarr *Carex remota*. Turen gikk i et landskap med larvikitt-grunn. Dette setter sitt preg på artsmangfoldet. Referenten finner det ikke nødvendig å nevne arter som er typiske for de kystnære larvikitt-områdene i dette referatet.

**Sopptur ved Voldsfjorden**  
Søndag 16. september  
Turleder: Esther Broch

Soppturen ble dessverre avlyst på grunn av dårlig vær (bare to frammøtte) og lite sopp.

## ”Flått” tur blant blomstene!

v/ Linda Strand

Mandag 1. oktober Mule Varde

Referent: Trond Risdal

I alt 18 stykker hadde møtt opp til årets første møte. Linda Strand som jobber som forsker ved Telelab i Skien kåserte om flåtten og dens farer. I Norge har vi 8 flått-arter, men det er bare to arter som går på mennesker, nemlig den vanlige hos oss, skogflått *Ixodes ricinus* og fuglefjellsflått *I. uriae*, som finnes lenger nordpå. Skogflåtten er i spredning og går nå nordover langs kysten til Brønnøysund og den trenger seg også innover i landet og er trolig etablert i Mjøstraktene. Flåtten er et ledd-dyr beslektet med edderkoppene og lever utelukkende av blod! Vi fikk høre at den opptrer i tre stadier; larve, nymfe og voksen. De som biter seg fast og suger blod på oss er enten nymfer eller voksne hunner.

Problemet med flåtten er at den er smittebærer av flere sykdommer:

**Borrelia** – går på hud, ledd og nervesystem. I Telemark er over 20% av flåtten smittebærere. Flåtten bør fjernes i løpet av første døgnet. Infeksjonen kureres med antibiotika.

**TBE-virus** – angriper sentralnervesystemet og kan gi hjernehinnebetennelse. Ingen effektiv behandling, men vaksine finnes. Ett tilfelle er registrert i Telemark. Mer vanlig nedover i Europa – Linda antydte at det kunne være lurt med vaksine om en skulle botanisere i Sentral-Europa.

**Anaplasma** – angriper hvite blodlegemer. Forårsaker ”Sjodogg” hos sau. Influensaliknende symptomer og sjeldent immunsvikt. Behandles med antibiotika.

**Babesia** – ”Blodpiss” hos ku.

Hvordan beskytte seg mot flått:

Lange bukser, gjerne lyse (lettere å oppdage flåtten). Flåttmiddel, hvitløk og citrus. Bad og klesvask etter turen. Kroppsvisitasjon og fjerning av flåtten. Tilslutt fortalte hun om prosjektet på Langøya hvor de hadde brent gresset og skutt rådyrbestanden. Dette hadde sterkt redusert bestanden på Langøya. Vi avsluttet en ”flått” aften med kaffe og kaker i de indre gemakker.

## Naturopplevelser i Siljan

v/ Harald Stendalen

Onsdag 17. oktober Mule Varde

Referent: Bjørn Erik Halvorsen.

Møtet var et samarbeid med Porsgrunn Friluft- og Miljø-Råds (PFMR) grønne onsdager. Harald tok seg av dagens tema, som var naturopplevelser i Siljan. Han

er oppvokst på Tokleiv og er godt kjent i den nordre delen av kommunen. Ca. 30 tilhørere hadde møtt fram.

Det ble en spennende lysbildeserie. Fra de høyeste områdene ved Skum og Styggemann beveget han seg nedover i dalen. Det ble friluftsliv i form av fiske og turmål og han kom innom dyreliv, sommerfugler og planter. Bærplukking er eksempler på aktiviteter man med fordel kan bedrive i denne kommunen. Vi fikk se fine bilder av hvitveis og solblom.

### **”From Lena with Love”**

v/ Reidar Elven

Torsdag 8. november Mule Varde

Referent: Bjørn Erik Halvorsen.

Reidar Elven var leder for en av flere grupper fra Universitetet i Oslo som var med på Botanisk kartlegging i Russland. Denne dagen skulle han dele sine opplevelser på reisen nedover elva Lena med 33 tilhørere som hadde møtt fram. Det ble en svært spennende historie. Møtet med russisk byråkrati ble mer enn utfordrende, og når man i tillegg får en russisk-språklig guide som gjør mer ugagn enn nytte, og ikke greier å oppfylle de mest elementære avtaler, så beskrev Reidar opplevelser som grenser opp til det utrolige. Vi fikk innblikk i ulike kulturer og folkeslag i denne delen av Sibir også.

Til tross for alle praktiske komplikasjoner og matmangel underveis, greide de å gjennomføre den planlagte turen. Og det botaniske utbyttet ble høyt. De fikk belagt en rekke nordlige arter som genetisk sett var viktige for å forklare hvordan plantene på nordkalotten hadde slektskap. Det var en rekke flotte fotografier.

For dem som var tilstede ble det et spennende botanisk foredrag, der noen av artene var nær beslektet med nordiske arter, mens andre var helt fremmede for oss. I noen tilfeller var nordgrensa for artene flyttet et langt stykke nordover.

### **Atlas og syltetøykveld**

v/ Bjørn Erik Halvorsen og foreningens medlemmer

Mandag 19. november Mule Varde

Referent: Trond Risdal

Litt skuffende fremmøte til kveldens møte, bare ti stykker! Bjørn Erik fortsatte gjennomgangen av våre Atlas-arter. Han viste bilder og kart med utbredelsen i Telemark og vi fikk vite om dagens status, nå var alt samlet til projektorfremvisning – bra!

Kveldens arter startet med fire gras-arter; enghavre, gullhavre, lundhengaks og

huldregras. Vi fortsatte med fem kurvplanter; piggtistel, kåltistel, svartknoppurt, sikori og kystgrisøre. Tilslutt så vi på fem starr-arter; tettstarr, piggstarr, kvassstarr, nordlandsstarr og saltstarr.

Vi oppfordrer som alltid alle til å rapportere inn funn av atlas-artene, også gamle funnsteder er av interesse for å vite hvordan status er i dag.

Etter gjennomgangen ble det smaksprøver på årets syltetøy og vi fikk alle plass rundt samme utvidede bord – hyggelig.

### **Julemøtet**

Fredag 7. desember Sundjordet klubbhus

Referent: Christian Kortner

Vårt tradisjonelle julemøte ble avholdt i verdige former i Sundjordet Idrettsforenings klubbhus. Det var et meget godt frammøte og som vanlig en mengde gode kaker til kaffen. Både dias og digitale bilder ble vist fra sommerekursjonen til Danmark av Bjørn Erik, Rolf og Christian.

Takk til alle som bidrar med hjelp til kaker og pynt og gjør dette til en festaften.